

Παρέμβαση της Διεθνούς Αμνηστίας στην Ημερίδα της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων με θέμα: "Κοινωνία των Πολιτών και Ισότητα των Φύλων"

Τα ανθρώπινα δικαιώματα, η ισότητα δεν μπορούν να θεμελιωθούν και να πραγματωθούν όσο συγκεκριμένες ομάδες στιγματίζονται, περιθωριοποιούνται και πέφτουν θύματα διακρίσεων και βίας. Για την καταπολέμηση καταπιεστικών τακτικών, που συμπεριλαμβάνουν την διασπορά μύθων και φόβου, πρέπει να αναγνωρίσουμε, να αγκαλιάσουμε και να γιορτάσουμε την διαφορετικότητα του ανθρώπινου είδους. Κάθετι λιγότερο αποτελεί προσβολή στην ανθρώπινη Αξιοπρέπεια.

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΜΝΗΣΤΙΑ

Η Διεθνής Αμνηστία είναι μία παγκόσμια οργάνωση με 2,8 εκατομμύρια υποστηρικτές σε περισσότερες από 150 χώρες. Οραματίζεται έναν κόσμο στον οποίο όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα θα γίνονται σεβαστά. Από το 1961 μέχρι και σήμερα έχει αποδουθεί σε έναν αδιάκοπο αγώνα για τον τερματισμό των σοβαρών παραβιάσεων του δικαιώματος στη σωματική και ψυχική ακεραιότητα, της ελευθερίας της έκφρασης και της συνείδησης, καθώς και της ελευθερίας από διακρίσεις. Δεν πρόσκειται σε καμία κυβέρνηση, δεν ασπάζεται κανένα πολιτικό ή θρησκευτικό πιστεύω και δε συνδέεται με οικονομικά συμφέροντα. Δεν τάσσεται υπέρ ή κατά ενός συστήματος διακυβέρνησης. Δεν υποστηρίζει ούτε αντιτίθεται στις απόψεις των θυμάτων, των οποίων τα δικαιώματα προσπαθεί να προστατεύσει. Εργάζεται αποκλειστικά και μόνον για την αμερόληπτη προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η οργάνωση εργάζεται ως εξής: κάθε φορά, που διαπιστώνει ότι χρειάζεται δράση για την προστασία ανθρώπων, των οποίων τα δικαιώματα έχουν παραβιαστεί, διερευνά τα γεγονότα με εξειδικευμένο προσωπικό. Μιλά με τα θύματα, παρακολουθεί δίκες, συνομιλεί με ντόπιους ακτιβιστές και οργανώσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα και αξιωματούχους. Παρακολουθεί χιλιάδες μέσα μαζικής ενημέρωσης και διατηρεί απευθείας επαφή με αξιόπιστες πηγές πληροφόρησης σε όλον τον κόσμο. Εκδίδει λεπτομερείς και εμπειριστατωμένες αναφορές. Ενημερώνει τα ΜΜΕ. Δημοσιοποιεί τις ανησυχίες της σε θεματικές εκθέσεις, σε φυλλάδια, αφίσες, άρθρα, ρεπορτάζ και ιστοσελίδες. Καλεί τα μέλη της σε ακτιβισμό. Δηλαδή, με λίγα λόγια, κινητοποιεί την κοινή γνώμη και ασκεί με κάθε δυνατό τρόπο πίεση στις κυβερνήσεις και σε όσους διαθέτουν επιρροή για την αλλαγή και υιοθέτηση νομοθεσιών για την προστασία ομάδων που δέχονται διακρίσεις και καταπατώνται τα δικαιώματά τους.

Η ΠΑΓΙΔΑ ΤΟΥ ΦΥΛΟΥ: ΓΥΝΑΙΚΕΣ, ΒΙΑ ΚΑΙ ΦΤΩΧΕΙΑ

Για τις γυναίκες, η φτώχεια είναι τόσο συνέπεια όσο και αιτία της βίας αφού χάνουν εισοδήματα και η παραγωγικότητά τους φθίνει. Η ικανότητα για εποικοδομητικές επιλογές αυξάνει αναλόγως με την οικονομική τους ανεξαρτησία. Η φτώχεια καθιστά τις γυναίκες ευάλωτες στη βία, σε πολλαπλές μορφές διακρίσεων, τους αφαιρεί τη φωνή! Συχνά οδηγεί στον αποκλεισμό από την πρόσβαση στη

δικαιοσύνη, ή στις υπηρεσίες υγείας. Τόσο στις αναπτυσσόμενες όσο και στις αναπτυγμένες χώρες οι γυναίκες συστηματικά κερδίζουν λιγότερα χρήματα από τους άνδρες για την ίδια εργασία, και παρόλο που εκτελούν τα 2/3 των εργασιών του κόσμου τους αναλογεί μόνο το 10% του παγκόσμιου εισοδήματος!

Οι γυναίκες μετανάστριες είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένες σε εκμετάλλευση και κακοποίηση. Η φτώχεια τις ωθεί σε παράνομες ή ημιπαράνομες μορφές απασχόλησης και πέφτουν θύματα εμπορίας ανθρώπων ή άλλων σύγχρονων μορφών δουλείας. Όταν διεκδικούν ή υπερασπίζονται τα δικαιώματά τους, έρχονται αντιμέτωπες με πολιτισμικές ή κοινωνικές αντιλήψεις, γιατί αποτελούν απειλή για παγιωμένα συμφέροντα και συχνά υπόκεινται σε συγκεκριμένες μορφές βίας όπως επιθέσεις με οξύ ή βιασμό. Αρκετές φορές παρενοχλούνται από τις αρχές και αυτό καθιστά τις Κυβερνήσεις συνυπεύθυνες.

Αρκετά συχνά ακτιβίστριες υπερασπίζονται και προωθούν τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα σεξουαλικά και αναπαραγωγικά δικαιώματα, όπως και το δικαίωμα στον ελεύθερο σεξουαλικό προσανατολισμό, ταυτότητα φύλου και της πρόσβασης σε πληροφορίες για την μητρική υγεία. Αντίστοιχα θα πρέπει να προστατεύονται από απειλές και επιθέσεις που πραγματοποιούνται από ακροδεξιές ομάδες, θρησκευτικές οργανώσεις και ομοφοβικές επιθέσεις και από κάθε είδους διακρίσεις εκ μέρους της επίσημης Πολιτείας.

Η ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ «Σταματήστε τη Βία Κατά των Γυναικών»

Εδώ και δεκαετίες η Διεθνής Αμνηστία εργάζεται συστηματικά για την προστασία των ακτιβιστριών που μάχονται, φυλακίζονται ή στιγματίζονται στην προσπάθειά τους να αποδώσουν δικαιοσύνη και να αποδείξουν ότι αυτός ο κόσμος δεν είναι μόνο ένας κόσμος αντρών. Πιο ειδικά τα τελευταία χρόνια με ολιστικές πολιτικές και προσπάθεια ενδυνάμωσης των γυναικών ακτιβιστριών όπως και την στήριξη των γυναικών για ενεργό συμμετοχή στις πολιτικές που τις αφορούν, προσπαθεί να δουλέψει περισσότερο στο κομμάτι της ισότητας των φύλων. Αποτέλεσε μεγάλο επίτευγμα και πρώτο βήμα στην προσπάθειά μας, η μεταβολή της αντίληψης ότι η βία κατά των γυναικών είναι ιδιωτικό ζήτημα, αλλά θέμα δημόσιου ενδιαφέροντος και παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το βίωμα ή απειλή βίας έχει αντίκτυπο στις ζωές των γυναικών παντού παγιδεύοντάς τες στις διακρίσεις και την ανισότητα. Η Διεθνής Αμνηστία με την εκστρατεία της **«Σταματήστε τη Βία Κατά των Γυναικών»** συνέβαλε στις προσπάθειες των κινημάτων για την προάσπιση των δικαιωμάτων των γυναικών ανά τον κόσμο. Στη χώρα μας σε συνεργασία με γυναικείες οργανώσεις συνέβαλε στην ποινικοποίηση της ενδοοικογενειακής βίας, ασκώντας πίεση και συμμετέχοντας ενεργά, με συγκεκριμένες προτάσεις στη δημόσια διαβούλευση για το σχετικό νομοσχέδιο, καθώς η Ελλάδα ήταν η μοναδική χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση όπου η βία μέσα στην οικογένεια δεν αναγνωριζόταν και δεν αντιμετωπιζόταν νομικά λόγω έλλειψης σχετικής νομοθεσίας. Ωστόσο, ο νόμος 3500/2006 για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας και άλλες διατάξεις, παρουσιάζει ελλείψεις ή ασάφειες που μετατρέπουν το θεσμικό πλαίσιο σε ανεπαρκές εργαλείο αποτελεσματικής αντιμετώπισης του φαινομένου. Η Διεθνής Αμνηστία αναγνωρίζει θετικά την σύσταση νομοπαρασκευαστικών επιτροπών για την επεξεργασία σχεδίων νόμου α. για την Καταπολέμηση της Βίας κατά των γυναικών και β. για την Προώθηση της Ουσιαστικής Ισότητας των Φύλων και προτίθεται να συμβάλλει ουσιαστικά βάσει της μακρόχρονης εμπειρίας που διαθέτει με προτάσεις.

Διεθνής Αμνηστία
Σίνα 30
106 72
Αθήνα

T: (+30) 210 36 00 628
F: (+30) 210 36 38 016
E: info@amnesty.org.gr

Στο σημείο αυτό, η Διεθνής Αμνηστία μέσα από τη δράση της και τη συνεργασία με άλλες οργανώσεις για την παρακολούθηση της εφαρμογής της σχετικά νέας νομοθεσίας, εκφράζει σοβαρές ανησυχίες για την παντελή έλλειψη των αναγκαίων δομών, αλλά και την αστοχία της πολιτείας να αντιμετωπίσει το φαινόμενο. Η πρόταση του “Εθνικού Προγράμματος για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών 2009-13” κινείται προς την σωστή κατεύθυνση, αλλά η πολιτική βούληση θα πρέπει να συνδυαστεί με πρακτικά μέτρα και υποστήριξη, χωρίς το οικονομικό κλίμα να αποτελέσει δικαιολογία για την μη ουσιαστική υποστήριξη μιας κοινωνικής ομάδας που χρήζει ενδυνάμωσης.

Επίσης για την αντιμετώπιση του προβλήματος κρίνεται απαραίτητη η εντατικότερη εκπαίδευση των αστυνομικών για θέματα ισότητας. Επιπλέον, τόσο οι αξιωματικοί της αστυνομίας όσο και τα υπόλοιπα στελέχη πρέπει να αποκτήσουν επαρκή ενημέρωση για το πνεύμα του νόμου καθώς και των φορέων στους οποίους πρέπει να κατευθύνουν τα θύματα για παροχή βοήθειας. Είναι απαραίτητο τα δημόσια νοσοκομεία να στελεχωθούν από ειδικευμένο προσωπικό στην αντιμετώπιση θυμάτων βίας και σεξουαλικής κακοποίησης καθώς και να υπάρχει η παρουσία ψυχολόγου-ψυχιάτρου που θα υποστηρίξει το θύμα, μέχρι το τέλος της επίπονης αυτής διαδικασίας. Οι κυβερνητικές αρχές και τα αρμόδια Υπουργεία πρέπει να συνεργάζονται με τις ΜΚΟ που ασχολούνται με θέματα βίας, ώστε να δίνεται η δυνατότητα παροχής υπηρεσιών στα θύματα βίας από εξειδικευμένες κοινωνικές λειτουργούς, με μακρά πείρα στα δικαιώματα γυναικών, προϋπόθεση απαραίτητη για την πάταξη του φαινομένου.

Το 2007 η Διεθνής Αμνηστία δημοσίευσε έκθεση με τίτλο **«Ελλάδα Προάσπιση των δικαιωμάτων γυναικών και κοριτσιών θυμάτων εμπορίας με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση» AI Index: EUR 25/002/2007**. Η έρευνα της Δ.Α επισημαίνει ότι παρότι η ελληνική Κυβέρνηση έχει θεσπίσει σειρά νέων νόμων από το 2002 για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, δεν έχει καταφέρει να αναγνωρίζει σωστά τις περισσότερες γυναίκες θύματα εμπορίας και λίγες μόνο έχουν λάβει περιορισμένη προστασία ή άλλη μορφή αρωγής. Κάποιες από τις γυναίκες που δεν αναγνωρίστηκαν ως θύματα εμπορίας φυλάκιστηκαν και απελάθησαν. Η συντριπτική πλειονότητα των γυναικών θυμάτων εμπορίας παραμένει στη σκιά, όπως και τα δικαιώματά τους. Ελάχιστοι άτομα που εμπλέκονται στην σωματεμπορία έχουν προσαχθεί στη δικαιοσύνη και τα θύματα των πράξεών τους αδυνατούν να επιτύχουν δικαιοσύνη ή επανόρθωση. Όσον αφορά την παροχή αντικειμενικών κριτηρίων σε όλους τους αρμόδιους φορείς για την αναγνώριση των γυναικών θυμάτων εμπορίας η Δ.Α σε συνεργασία με 10 οργανώσεις και με την έγκριση της Anti-Slavery International και του POPPY Project της Οργάνωσης Eaves του Ηνωμένου Βασιλείου συνέταξαν σχετικό εγχειρίδιο με σημαντικές παρατηρήσεις από την Διεθνή Ένωση Αστυνομικών, το οποίο δυστυχώς ποτέ δεν εγκρίθηκε από την αρμόδια Διυπουργική Επιτροπή ώστε να αποτελέσει μέρος της επίσημης εκπαίδευσης των αστυνομικών. Ελπίζουμε η προσπάθειά μας αυτή να αποτελέσει αντικείμενο εξέτασης από την νέα Υποεπιτροπή του Ελληνικού Κοινοβουλίου, για θύματα σωματεμπορίας. Επίσης, πέρα από την τροποποίηση της υφιστάμενης νομοθεσίας που προτείνει η Δ.Α προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η παροχή προστασίας και αρωγής στις γυναίκες θύματα εμπορίας δεν εξαρτάται από τη μαρτυρία τους σε ποινικές διαδικασίες κατά των πιθανολογούμενων εμπόρων τους, απευθύνει έκκληση για επικύρωση και πλήρη εφαρμογή της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη Δράση κατά της Εμπορίας Ανθρώπων. Θετική εξέλιξη στην ενίσχυση της νομικής κάλυψης συνιστά η επικύρωση του

Πρωτόκολλου του Παλέρμο για την Πρόληψη, την Καταστολή και Καταδίκη της Διακίνησης Ανθρώπων. Δίνεται πλέον η δυνατότητα παρατήρησης και αξιολόγησης της εφαρμογής ισχύουσας νομοθεσίας και των δικλείδων που εξασφαλίζει αυτό το νομικό κείμενο, ελπίζοντας στην ισχυροποίηση και στην ουσιαστική προστασία των παιδιών και των γυναικών.

Τέλος πρέπει να προασπιστούν τα δικαιώματα προστασίας και αρωγής, να εξασφαλιστεί για τα θύματα επανόρθωση και αποκατάσταση. Παρατηρείται και εδώ παντελής έλλειψη υποστηρικτικών δομών.

ΔΙΕΘΝΗ ΟΡΓΑΝΑ

Τόσο σε διεθνές όσο και σε περιφερειακό επίπεδο υπάρχουν νομικά δεσμευτικές συμφωνίες για την προστασία των δικαιωμάτων των γυναικών. Ειδικά η Συνθήκη για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών (CEDAW) και η Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνου. Η τελευταία είναι πολύ σημαντική καθώς αναπτύχθηκε με τη συμμετοχή του γυναικείου κινήματος και συμπεριέλαβε τις ανησυχίες του. Η Π.Δ.Π καλεί τις Κυβερνήσεις να λάβουν μέτρα ώστε να πετύχουν τη συμμετοχή και πρόσβαση των γυναικών στη λήψη αποφάσεων, στη δημόσια ζωή και στις θέσεις ηγεσίας. Ιδιαίτερης σημασίας για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι η προστασία του έργου των υπερασπιστριών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Μια σημαντική ευκαιρία που δίνεται στη χώρα μας για την προώθηση της ισότητας των φύλων αποτελεί η υπό συζήτηση Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη Β.Ε.Γ. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί για τις μετανάστριες και γυναίκες-πρόσφυγες για τις οποίες πρέπει να προβλέπεται η ίδια προστασία στη Σύμβαση χωρίς διακρίσεις ανεξαρτήτως του νομικού τους καθεστώτος. Επίσης, σχετικά με τον ορισμό του βιασμού και της σεξουαλικής βίας που θα περιέχεται στη Σύμβαση θα πρέπει να αντανακλά το δικαίωμα στη σωματική, ψυχική και σεξουαλική ακεραιότητα, με σκοπό να ξεπεραστούν προκαταλήψεις που ενθαρρύνουν τη σεξουαλική βία και αρνούνται στα θύματα το δικαίωμα αποκατάστασης με αποτέλεσμα την ατιμωρησία των ενόχων. Πολύ σημαντικό είναι να υπάρξει ακόμα ένας ευέλικτος μηχανισμός παρακολούθησης της εφαρμογής της Σύμβασης στελεχωμένος από ανεξάρτητο, έμπειρο και εξειδικευμένο προσωπικό. Τα κράτη μέλη θα δίνουν τακτική αναφορά σε αυτό το σώμα, αυτό θα δώσει και τη δυνατότητα στην κοινωνία των πολιτών για άμεση αντίδραση στις νέες εξελίξεις αλλά και σε αναδυόμενα προβλήματα.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΜΝΗΣΤΙΑΣ ΓΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

Η διεθνής κοινότητα πρέπει να βοηθήσει στην προστασία των δικαιωμάτων των γυναικών σε πολλές χώρες όπου οι κυβερνήσεις αποτυγχάνουν να τηρήσουν τις δεσμεύσεις τους. Σε εθνικό επίπεδο, υπάρχουν σε πολλές χώρες νόμοι για την προώθηση της ισότητας των δύο φύλων. Όμως οι νόμοι δεν μπορούν να φέρουν την αλλαγή όταν ΔΕΝ εφαρμόζονται. Δεν υπάρχουν νόμιμες δικαιολογίες για να αιτιολογήσουν γιατί οι κυβερνήσεις αποτυγχάνουν να εφαρμόσουν πλήρως και αποτελεσματικά τους εθνικούς και διεθνείς νόμους που έχουν ψηφιστεί τις τελευταίες δεκαετίες για να δώσουν τέλος στις διακρίσεις και στη βία κατά των γυναικών, που οδηγούν στην περιθωριοποίηση. Ένα είναι σίγουρο: η ισότητα και τα δικαιώματα μπορούν να επιτευχθούν μόνο εφόσον οι γυναίκες συμμετέχουν ενεργά στις πολιτικές διαδικασίες και όταν οι φωνές τους ακούγονται. Τα κράτη και οι διεθνείς θεσμοί πρέπει να εργαστούν πιο σκληρά για να διασφαλίσουν τα δικαιώματα των γυναικών στην πράξη, με ισχυρή πολιτική βούληση για τη διασφάλιση της ισότητας.

Διεθνής Αμνηστία
Σίνα 30
106 72
Αθήνα

T: (+30) 210 36 00 628
F: (+30) 210 36 38 016
E: info@amnesty.org.gr

Οι κυβερνήσεις πρέπει να πάρουν μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν την πρόσβαση και καθολική συμμετοχή των γυναικών στις δομές εξουσίας και στα κέντρα λήψης-αποφάσεων, και να αυξήσουν την ικανότητα των γυναικών για ηγετικές θέσεις. Για να εξασφαλιστούν αυτοί οι στόχοι, θα πρέπει να προαχθεί και να προστατευτεί η δουλειά όλων των ακτιβιστριών. Η συμμετοχή στην δημόσια ζωή αποτελεί ανθρώπινο δικαίωμα, και η συμμετοχή των γυναικών είναι πηγή πλούτου, μιας και οι γυναίκες συχνά προωθούν την κοινωνική πρόοδο και τα ανθρώπινα δικαιώματα για όλους, όπως και την οικονομική και πολιτική ισότητα. Έχουν πάρει σαφή θέση υπέρ των δικαιωμάτων των ΛΟΑΤ και γι' αυτόν τον λόγο πολύ συχνά προσπαθούν να τις φιμώσουν.

Η πραγμάτωση του ρόλου των Γυναικών δεν πρέπει να περιορίζεται σε στείρα καταγραφή της συμμετοχής τους στα Κοινοβούλια και τις Υπουργικές θέσεις. Η θετική προσπάθεια πρέπει να γίνει και από τους αρμόδιους φορείς και πρέπει να αξιοποιηθεί κάθε ευκαιρία, όπως ο νέος οργανισμός του ΟΗΕ για θέματα Γυναικών όπως και οι δεσμεύσεις όλων των χωρών σχετικά με τους Αναπτυξιακούς Στόχους της Χίλιετίας, όπου η Ευρώπη πρέπει να πιέσει αποφασιστικά όλες τις χώρες για εθνικά σχέδια δράσης όπως και για στοιχεία και απολογισμούς αναφορικά με την πραγμάτωση των ΑΣΧ.

Φυσικά κάθε προσπάθεια, πολιτική και διαβούλευση πρέπει να εγκολπώνει και τις ίδιες τις γυναίκες και τα αντιπροσωπευτικά τους όργανα, είτε είναι μετανάστριες είτε είναι Ρομά είτε είναι πρώην θύματα σωματεμπορίας, κάτι που ελπίζουμε να δούμε και στις Επιστημονικές Επιτροπές της ΓΓΙΦ.

Οι γυναίκες δεν είναι παθητικά θύματα, αλλά οι πλέον προσηλωμένοι και επιτυχημένοι συντελεστές των αλλαγών όχι μόνο για τις οικογένειες και τις κοινότητές τους αλλά για ολόκληρη την κοινωνία.

Είναι χρέος μας να τις υποστηρίξουμε και να αναδείξουμε τον ρόλο τους!